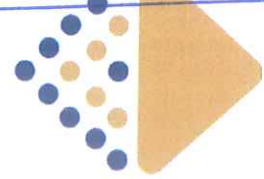

Republika e Kosovës
Republika Kosovo - Republic of Kosovo
Autoriteti i Konkurrencës
Autoritet za Konkurenciju - Competition Authority

Nr. 50/24
Prishtinë, më 24.05.2024

Komisioni i Autoritetit të Konkurrencës i Republikës së Kosovës në mbështetje të nenit 26, nenit 27, nenit 29, nenit 35, nenit 36 paragrafi 6 neni 39 si dhe neni 55 paragrafi 2 me nën paragrafin 2.4, i Ligjit Nr. 08/L-056 për Mbrojtjen e Konkurrencës, Ligji Nr. 05/L -031 për Procedurën e Përgjithshme Administrative, Udhëzimin Administrativ nr. 08/2023 për Përcaktimin e Keqpërdorimit të Pozitës Dominuese, bazuar në propozim/kërkesën e parashtruar nga Burim A. Shala B.I. "PRIZERENI AMB" me NUI: 81098177477 adresa: Rr. Muharrem Hoxhaj, Nr.196 Prizren, përmes Avokatit Vehbi Halili Rr. "UÇK", Nr. 28 Prishtinë, përfaqësues i autorizuar i palës ankuese, kundër Bashkësisë Islame dega në Prizren, në mbledhjen e mbajtur me datën 24.05.2024 merr këtë:

K O N K L U Z I O N

Autoriteti gjatë shqyrtimit paraprak të hetimit të situatës në tregun relevant, bazuar në dispozitat e Ligjit për Mbrojtjen e Konkurrencës, konstatojmë se nuk ka argumente për fillimin e Procedurës Hetimore ndaj Këshillit të Bashkësisë Islame në Prizren, sipas nenit 36 paragrafi 6 i Ligjit për Mbrojtjen e Konkurrencës.

A r s y e t i m

Autoriteti i Konkurrencës i Republikës së Kosovës, me datën 29.01.2024, me Nr. Prot. 49/24-12/H, ka pranuar propozim/ kërkesën nga Burim A. Shala B.I. "PRIZERENI AMB" me NUI: 81098177477 adresa: Rr. Muharrem Hoxhaj, Nr.196 Prizren, kodi i veprimtarisë 9603,9609,8690 shërbime funerale dhe aktivitete tjera lidhur me to, përmes Avokatit Vehbi Halili Rr. UÇK. Nr. 28 Prishtinë, përfaqësues i autorizuar i palës ankuese, kundër Bashkësisë Islame dega në Prizren.

Pretendimet e paraqitësit të iniciativës:

Ndërmarrja Burim A. Shala B.I. "PRIZERENI AMB" në ushtrimin e veprimtarisë, i njëjti pengohet nga Bl-me seli në Prizren, ku Bashkësia Islame duke e keqpërdorur pozitën e saj dominuese, udhëzon popullatën (xhematin) nëpër xhami se, nëse familjari i të ndjerit shkon tek firma private në fjalë, për të kërkuar shërbime, Bashkësia Islame nuk do të ofrojë shërbime ritual ose fetare nga Hoxha ku do qoftë.

Natyra, e punës të Bl-së nuk përkon me "sigurimin e dërrasave, arkivolit, sigurimin e shtofit (qefinit), përpos se botërisht është e njohur, se veprimtaria e Bashkësisë Islame është "ofrimi i riteve" për pjesën e komunitetit musliman, e në asnjë rast ofrimi i shërbimeve për shitblerjen e materialeve siç janë dërrasat, shtofi (qefini), piramidat, arkivolet.

Fakti, tjetër që duhet ta ketë parasysh Autoritetit i Konkurrencës me rastin e vendosjes në çështjen e iniciuar nga Operatori, propozuesi i kërkesës është: se Bashkësia Islame në Prizren, nuk e posedon regjistrimin e veprimtarisë që e ushtron kundërligjshëm, për shitblerjen e materialeve dërrasat, shtofi (qefini), piramidat, arkivolet.

Takimi me përfaqësuesit e Bashkësisë Islame në Prizren, dhe Përshkrimi i Gjendjes Faktike të rastit

Me datën 15.05.2024, grupi punues ka zhvilluar takim në Bashkësinë Islame në Prizren, me të cilin kanë takuar, Valon Ibrahim - Kryetar i BI për Prizren dhe Orhan Bislimaj – Kryeimam.

Përfaqësuesit e Bashkësisë Islame dega në Prizren, në këtë takim deklaruan se:

Bashkësia Islame është pa status, e njëjta bazohet në Kushtetutën e Bashkësisë Islame dhe Ligjin për Liritë Fetare. Bashkësia Islame dega në Prizren, ofron të gjitha shërbimet funerale të varrimit, dhe në këtë komunë janë dy apo tri ndërmarrje që merren me shërbime funerale.

Bashkësia Islame dega në Prizren, ka marrëveshje me ndërmarrjen KRM Eko Regjioni Sh.A, e cila është kompani regjionale e mirëmbajtjes në të cilën është aksionare komuna e Prizrenit. Komuna e Prizrenit e paguan KRM “Eko Regjionin” për shërbimin e rastit të varrimit, kurse KRM Eko Regjioni Sh.A, përveç hapjes së varrit pjesën tjetër të shërbimeve konkurruese i delegon te Bashkësia Islame, e cila paguhet për këto shërbime.

Shërbimet që i kryen Bashkësia Islame dega në Prizren janë: Hoxha- Hoxhonica, Memzini, gusellhanën, dërrasat, letrën e zezë, qefinin, transportin, afishet e lajmërimit dhe piramidën. Të gjitha këto shërbime, Bashkësia Islame dega në Prizren paguhet nga KRM Eko Regjioni Sh.A, në vlerën prej 220€, shumë kjo që është fikse, pavarësisht se nëse familja e të ndjerit angazhon dikë tjetër nga ndërmarrjet private Bashkësia Islame e kryen vetëm ritin fetar (faljen e xhenazes), përsëri nga KRM Eko Regjioni Sh.A, paguhet 220 euro, çmimet e BI janë shumë më të ulëta se ndërmarrjet private.

Qytetarët nëse angazhojnë ndërmarrjen private për shërbime funerale, BI e lejon hoxhën të kryejë ritet fetare. Hoxhallarët asnjëherë nuk kanë mbajtur ligjërata nëpër xhami, se nëse familjarët e të vdekurve nuk lajmërohen në bashkësi islame, ne nuk ofrojmë rite fetare.

Familjarët e të vdekurit nuk kushtëzohen me u paraqitë në Bashkësinë Islame dega në Prizren, përveç nëse vendosin që shërbimin e funeralit ta kryejnë përmes BI, atëherë duhet të paraqiten për shkak të procedurës gjatë së cilës e sjellin letërnjoftimin dhe i marrin dërrasat dhe qefinin.

Në Bashkësinë Islame dega në Prizren, nga ndërmarrjet që merren me shërbime funerale nuk ka pasur ankesa, përveç qytetarëve të cilët janë ankuar se ndërmarrjet private i kanë shërbimet shumë të kushtueshme, për të cilat edhe vet ata në raste të caktuara të ndikuara edhe nga emocionet e momenteve të humbjes së anëtarëve të familjes, nuk kanë qenë në dijeni të momentit për mundësinë e angazhimit të Bashkësisë Islame dhe KRM “Eko Regjionin”, apo edhe kanë mundur të bien pre e manipulimeve se janë duke marrë shërbim nga BI, pa e ditur se ofruesi i shërbimeve është ndërmarrje private.

Bashkësia Islame dega në Prizren, mbulon me xhami gjithë territorin administrativ të Komunës së Prizrenit, kjo ndoshta ka bërë që qytetarët të mobilizohen dhe në rastet e tilla, kontraktor i këtyre shërbimeve konkurruese të jetë vetëm KRM Eko Regjioni Sh.A, dhe Bashkësia Islame, shkaku i çmimit më të ulët dhe assesi shkaku i aludimeve të tjera të kushtëzimit.

TREGU PËRKATËS APO RELEVANT

Tregu gjeografik - duke iu referuar nenit 4, 6 dhe 7 të Udhëzimit Administrativ për përcaktimin e tregut përkatës Nr. 01/2023, bazuar në analizën e këtij rasti, tregu gjeografik do të konsiderohet territori i Komunës së Prizrenit.

Tregu i produktit – Shërbimet siç janë: (Transporti i Kufomave, Piramidat, Arkivolet, Qefini, Dërrasat, si dhe Hapja dhe Rregullimi i Varrit).

Analiza e Konkurrencës

Autoriteti i Konkurrencës, angazhohet për të gjitha format e parandalimit, kufizimit ose keqpërdorimit të konkurrencës (Abuzimit me Pozitën Dominuese, Marrëveshjeve të Ndalura, Praktikave të Bashkërenduara dhe Realizimit të Përqendrimeve të Paligjshme) nga ndërmarrjet ekonomike private apo publike, por edhe nga kufizimet e shkaktuara nga administrata shtetërore dhe entet rregullatore në territorin e Republikës së Kosovës ose jashtë saj, nëse këto veprime kanë efekte në Kosovë.

Parimi themelor i ligjit dhe politikës së konkurrencës është të sigurojë qasje në treg të lirë, për çdo ndërmarrje e cila i plotëson kushtet për të konkurruar në atë treg në interes të përdoruesve të shërbimeve dhe të mund të konkurrojë me çmim dhe cilësi.

Objektivi kryesor i politikës së konkurrencës është ruajtja e procesit konkurrues dhe nxitja e konkurrencës efektive në treg. Ruajtja ose nxitja e konkurrencës efektive është e domosdoshme, duke pasur parasysh kufizimet që sektori privat apo ai shtetëror/publik mund t'i bëjnë konkurrencës. Prandaj ligji i konkurrencës ndalon marrëveshjet për fiksimin e çmimit, abuzimin me pozitë dominuese, si dhe përqendrimet që rrezikojnë të krijojnë një pozitë dominuese në treg.

Autoriteti në bazë të dokumentacionit të paraqitur dhe gjendjes faktike të konstatuar gjatë ekzaminimit paraprak të situatës në tregun përkatës, Këshilli i Bashkësisë Islame në Prizren, është prezent në treg së bashku me ndërmarrjet tjera, të cilët në mënyrë të pavarur sigurojnë klientët për t'i ofruar shërbimet konkurruese siç janë: Transporti i Kufomave, Piramidat, Arkivolet, Qefini dhe Dërrasat.

Autoriteti konsideron se, shërbime të cilat nuk janë konkurruese, të cilat i ofron vetëm Këshilli i Bashkësisë Islame në Prizren, si organizatë e thirrur për zhvillimin e riteve fetare janë: Shërbimet e Morgut, Pastrimi dhe falja e namazit të gjenazës, e cila është e obliguar dhe ofron ketë shërbim të gjithë qytetarëve të Komunës së Prizrenit, pavarësisht se cila ndërmarrje i kryen shërbimet e tjera konkurruese, kryerja e riteve fetare është e rregulluar me Kushtetutën e Bashkësisë Islame të Kosovës të vitin 2002, të cilat kryhen nga personat përgjegjës të deleguar nga Bashkësia Islame.

Autoriteti konsideron se, nga të dhënat/dëshmitë e siguruar gjatë shqyrtimit paraprak, tregojnë se nuk ka shkelje të konkurrencës në tregun në të cilin ofrohen shërbime konkurruese siç janë: (Transporti i Kufomave, Sandaku, Qefini, Dërrasat), për shkak se Autoriteti nga pala-ankuesi nuk iu ofrua asnjë provë mbi bazën e asaj se: Këshilli i Bashkësisë Islame në Prizren, ka udhëzuar qytetarët e Komunës së Prizrenit nëpër xhamia se, nëse familjarët e të ndjerit shkojnë tek firma private për të kërkuar shërbime, Bashkësia Islame nuk do të ofrojë shërbime rituale ose fetare nga Hoxhallarët.

Gjithashtu, Autoriteti ka pasur parasysh deklaratën e Këshillit të Bashkësisë Islame në Prizren, të marrë më 15.05.2024, se Hoxhallarët asnjëherë nuk kanë mbajtur ligjëratat nëpër xhami, se nëse familjarët e të vdekurve nuk lajmërohen në bashkësi islame, ne nuk ofrojmë rite fetare. Autoriteti konsideron se deklarata/veprime të tilla nuk parashihen në nenin 9 të Ligjit për Mbrojtjen e Konkurrencës Nr. 08/L-056, as në Udhëzimin Administrativ nr. 08/2023 për Përcaktimin e Keqpërdorimit të Pozitës Dominuese.

Për ta konstatuar keqpërdorimin e pozitës dominuese, duhen dëshmi e fakte të prekshme se cilët nga paragrafët dhe nën paragrafët të nenit 9 të LMK janë shkelur nga ndërmarrja. Nga ajo se çka u potencua më sipër, në rastin konkret nuk ka prova të mjaftueshme që Këshilli i Bashkësisë Islame në Prizren, ka keqpërdorur me pozitën e saj dominuese në tregun në fjalë, duke zbatuar kushte të ndryshme për transaksione të barasvlershme me ndërmarrjet e tjera, duke i refuzuar ndërmarrjes tjetër qasje kundrejt shpërblimit të përshtatshëm në rrjet ose infrastrukturë, duke i vënë ato në pozitë të pafavorshme konkurruese, në kuptim të nenit 9, paragrafi 2 të LMK-së, nën paragrafët 2.3 dhe 2.6, pasi konstatohet se BIK-u, vepronte në përputhje me legjislacionin në fuqi.

Autoriteti ka shqyrtuar kërkesën e ndërmarrjes, e cila ka pretenduar se natyra, e punës së BI-së nuk përkon me "sigurimin e dërrasave, arkivolit, sigurimin e shtofit (qefinit), përpos se botërisht është e njohur veprimtaria e Bashkësisë Islame e cila është "ofrimi i riteve" për pjesën e komunitetit myslimanë, e në asnjë rast ofrimi i shërbimeve për shitblerjen e materialeve siç janë dërrasat, shtofi (qefini), piramidat, arkivolet.

Në ushtrimin e veprimtarisë, Burim Shala B.I me emër tregtar "Prizreni AMB" pengohet nga BI-me seli në Prizren, ku bashkësia islame duke e keqpërdorur pozitën e saj dominuese, i udhëzon popullatën (xhematin) nëpër xhamia se nëse familjari i të ndjerit shkon tek firma private në fjalë, për të kërkuar shërbime, Bashkësia Islame nuk do të ofrojë shërbime ritual ose fetare nga Hoxha ku do qoftë.

Bazuar në Ligjin për Mbrojtjen e Konkurrencës Nr. 08/L-056, nuk është e kundërligjshme që një ndërmarrje ose grupimi i ndërmarrjeve ta ketë pozitë dominuese, mirëpo nëse Autoriteti konstaton se ndërmarrja ose grupimi i ndërmarrjeve ka/kanë keqpërdorur pozitën dominuese e bien ndesh me nenin 9 të LMK-së, si dhe Udhëzimin Administrativ nr. 08/2023 për Përcaktimin e Keqpërdorimit të Pozitës Dominuese, në këto raste Autoriteti ndërmerr veprime duke u bazuar në nenin 10 të LMK-së, me të cilin i ndalon ndërmarrjes ose grupimit të ndërmarrjeve të vazhdojnë veprimin që shkelë konkurrencën, përcakton masat, kushtet dhe afatet për mënjanimin e efekteve të dëmshme të veprimeve që shkelin konkurrencën, si dhe shqipton gjobë në pajtim me ligjin.

Në bazë të dokumentacionit të paraqitur dhe gjendjes faktike të konstatuar gjatë shqyrtimit paraprak të situatës në tregun përkatës, si dhe bazuar në Udhëzimin Administrativ nr. 08/2023 për Përcaktimin e Keqpërdorimit të Pozitës Dominuese, për të parandaluar, kufizuar ose shtrembëruar konkurrencën në treg duke keqpërdorur pozitën dominuese, duhet të plotësohen njëkohësisht dy kushte kumulative: që ndërmarrja specifike është në një pozitë dominuese në tregun përkatës në kuptim të nenit 8 të LMK-së dhe se ai keqpërdorë pozitën dominuese, në disa nga mënyrat e përcaktuara në nenin 9 të LMK-së.

Edhe pse është vërtetuar se BIK-u ka një pozitë dominuese në tregun e ofrimit të shërbimeve të varrimit për ritet fetare, d.m.th. një monopol ligjor, në kuptim të nenit 8 të LMK-se, gjendja faktike e vërtetuar nuk rezulton në ekzistimin e indikacioneve të mjaftueshme për fillimin e procedurës për konstatimin e keqpërdorimit të pozitës dominues ndaj BIK-ut në kuptim të nenit 37 të LMK-së dhe duke zbatuar nenin 9 të LMK-se, sa i përket pjesës së shërbimeve konkurruese.

Autoriteti vlerësoi veçanërisht faktin se, në bazë të ligjit, ndërmarrjet që kryejnë veprimtari përkatëse janë të autorizuara të organizojnë procedurën e varrimit në mënyrë të pavarur dhe se kjo procedurë ndryshon nga njëra ndërmarrje në tjetrën (varësisht prej çmimit të pjesës së shërbimeve funerale, në përputhje me politikat e tyre).

Autoriteti pas shqyrtimit dhe vlerësimit të shkresave të lëndës, dokumentacionit të ofruar nga palët dhe takimeve të realizuara, erdhi në përfundim se nuk ka fakte dhe argumente mbi bazën e të cilave Autoriteti mund të fillojmë iniciimin e procedurës hetimore ndaj Këshillit të Bashkësisë Islame në Prizren.

Nga sa më lartë, Komisioni i Autoritetit duke u bazuar në nenin 55 paragrafi 2 nën paragrafi 2.4 i Ligjit Nr. 08/L-056 për Mbrojtjen e Konkurrencës, u vendos si në dispozitiv të këtij Konkluzioni.

Obligohet Sekretariati që të kujdeset për zbatimin e këtij konkluzioni.

Ky konkluzion, hyn në fuqi ditën e nënshkrimit nga ana Komisionit.

Kaltrina Sela
Nënkryetare

Florent Mehmeti
Anëtar

Nafije Osdautaj
Anëtare

Salihe Gashi Loku
Anëtare

Këshilla juridike: Kundër këtij konkluzioni nuk është e lejuar ankesa, por pala me padi mund të iniciojë konflikt administrativ pranë Gjykatës Komerciale të Kosovës, Dhoma e Shkallës së Parë, Departamenti për Çështje Administrative, në afat prej 30 ditësh nga data kur pala është njoftuar për aktin administrativ.

Me këtë KONKLuzion të njoftohen:

- Paraqitësi i Iniciativës
- Publikohet në web faqen e Autoritetit
- Arkiva